

BEGELEIDEND SCHRIJVEN MANIFEST

Achtergrond

Er zijn drie redenen om dit manifest te schrijven:

1. Energie is een eerste levensbehoefte voor Nederlanders. Er is momenteel ontzettend veel beweging op de internationale energiemarkt. Een gedegen Nederlandse strategie mag niet ontbreken. Tot op heden missen we deze visie. Hoewel energie een topsector is, zien we weinig visie van de Nederlandse overheid.
2. Verschillende rapportenⁱ laten zien dat de Nederlandse energievoorziening achter loopt op het gebied van een duurzame energievoorziening, terwijl klimaatverandering en energiezekerheid steeds urgentere problemen aan het worden zijn. Waar Nederland ooit voorop liep bij duurzame technologieën, dreigen we inmiddels de boot te missen.ⁱⁱ Dit geldt ook op het economische vlak, t.a.v. banen en innovatie.
3. Het Nederlandse energiebeleid kenmerkt zich door wisselvalligheid in de afgelopen jaren. Doelstellingen voor duurzame energiebronnen fluctueren per kabinetsperiode. In de toekomst verwachten wij dat steeds meer nieuwe energiebronnen concurrerend worden. De overheid creëert momenteel geen gelijk speelveld voor nieuwe energiebronnen.

Kortom, wij hebben er momenteel weinig vertrouwen in dat de overheid een consistent energiebeleid gaat voeren, terwijl dat in onze ogen wel noodzakelijk is.

Doel manifest

We hebben drie doelen met dit manifest:

1. Het op gang brengen en ondersteunen van het maatschappelijk debat over energie. Het urgentiegevoel ontbreekt zowel bij de regering als in de samenleving. In mei/juni verschijnt een SER-akkoord over energie. Wij willen hier graag bij aansluiten en het debat mede aanzwengelen.
2. De transitie naar een duurzame energievoorziening gaat ons jongeren in het bijzonder aan. 2050 is onze toekomst. Keuzes nu hebben invloed op onze leefsituatie later.
3. Door met een brede jongerencoalitie te komen, willen we laten zien dat wij als jongeren eensgezind zijn over deze kwestie. Als wij het kunnen, dan onze grote broers in Den Haag ook. De belangen zijn te groot om de discussie over de energietransitie te laten beheersen door ideologische tegenstellingen.

MANIFEST POLITIEKE JONGERENORGANISATIES - ENERGIE IN 2050: NU AL VAN LEVENSBELANG

Wij willen dat onze energie in 2050 opgewekt wordt uit hernieuwbare bronnen. Want 2050, dat is onze toekomst. Om een verantwoorde en duurzame energievoorziening in 2050 te bereiken moeten er nu belangrijke keuzes gemaakt worden. Daarom is dit manifest ondertekend door (bijna) alle politieke jongerenorganisaties. Energie in 2050 is voor ons nu al van levensbelang!

Wij vragen om **consistent beleid vanuit de overheid**. Een duurzaam energiesysteem in 2050 vergt een ingrijpend en langdurig veranderingsprocesⁱⁱⁱ, en heeft behoefte aan coördinatie vanuit de rijksoverheid. De overheid moet zich binden aan concrete tussendoelen (5-10 jaar) zodat de transitie op koers blijft.

Een transitie gaat gepaard met pijnlijke keuzes^{iv}. Daarom is een actief **maatschappelijk debat** noodzakelijk om draagvlak te creëren. De overheid is niet verantwoordelijk voor dit debat, maar kan hier wel een belangrijke bijdrage aan leveren, samen met het bedrijfsleven. Het verschijnen van een SER advies is een goede aanzet. Als jongeren dragen we ons steentje bij door dit manifest.

De overheid moet **haar fossiele strategie ombuigen naar een duurzame strategie**. We beseffen dat de fossiele industrie nog een belangrijke speler is in Nederland, maar klimaatverandering en oprakende fossiele voorraden laten zien dat doorgaan op de fossiele weg onmogelijk en onwenselijk is. Dit rechtvaardigt het werken aan een duurzame energievoorziening. Een duidelijk en consistent beleid dat zich richt op een energievoorziening in 2050 onafhankelijk van fossiele bronnen geeft de industrie de kans om zich aan te passen.

De overheid moet wettelijke barrières opheffen zodat **lokale duurzame initiatieven** alle ruimte krijgen. Overschotten van decentraal opgewekte energie moeten tegen marktprijzen terug kunnen worden geleverd aan het energienet. Als netwerkgeneratie vinden we de overgang van een centraal aangestuurd elektriciteitsnetwerk naar een slim energienetwerk belangrijk. Daarom moet de invoering van een *smart grid*^v een hogere prioriteit krijgen.

De overheid dient alle stimuleringsmaatregelen duidelijk in kaart te brengen en (indirecte) **subsidies die fossiele energie** onnodig bevorderen, zo snel mogelijk **uit te faseren** om een level playing field te creëren.

Wij pleiten voor het verhogen van de **energie-efficiëntie** door wettelijke en niet-wettelijke maatregelen. Tegelijk realiseren we ons dat een hogere energie-efficiëntie niet per definitie zorgt voor een afname van het totale energieverbruik. Daarom vragen wij de overheid serieus na te denken over fiscale prikkels om het **totale energieverbruik** terug te dringen.

Wanneer noemen we iets duurzaam? Een **betere certificering** van totale energiestromen helpt discussies over duurzame energie op te lossen. De overheid moet dit stimuleren door in te zetten op onderzoek in deze richting. Energy Valley en andere Nederlandse onderzoeksinstituten bieden hiervoor een uitstekende omgeving. Kennis hierover moet actief worden vermarkt.

Energiebeleid is het meest effectief in **internationaal verband**. De overheid moet al het mogelijke doen om internationale consensus te zoeken. Ook in Europees verband moet beleid afgestemd worden. Tegelijk moet de overheid een gebrek aan internationale consensus niet als gelegenheidsargument gebruiken om niets te doen.

Een sterke *clean tech* sector zorgt voor **banen en innovatie**. Onderzoek naar duurzame technologieën moet gestimuleerd worden. Waar het subsidiebeleid momenteel gericht is op de goedkoopste maatregelen, die vooral leiden tot de bijstook van biomassa, pleiten wij voor het stimuleren van innovatieve projecten die oog hebben voor de toekomst. Hierbij kan aansluiting worden gezocht bij het topsectoren beleid.

Een duurzame energievoorziening is slechts één van de vele stappen op weg naar een duurzame samenleving. De overheid moet oog blijven houden voor **integrale oplossingen**. Elektrificatie van vervoer versterkt de mogelijkheden van een *smart grid*, lokale duurzame initiatieven kunnen sociale samenhang bevorderen, enzovoorts. Alleen integrale oplossingen zullen leiden tot duurzaamheid.

ⁱ *World Economic Forum's Global Risks 2013 – World Economic Forum*

<http://reports.weforum.org/global-risks-2013/section-one/executive-summary/>

Een onderzoek onder meer dan 1000 experts uit industrie, overheden, academia en het maatschappelijk middenveld laat zien dat de stijgende uitstoot van broeikasgas beschouwd wordt als één van de drie belangrijkste risico's voor de wereldeconomie in de komende tien jaar. Daarnaast wordt het niet op tijd aanpassen aan klimaatverandering gezien als één van de vijf risico's die de grootste impact op de wereldeconomie zal hebben.

Global Energy Architecture Performance Index 2013. - World Economic Forum & Accenture.

<http://assets.fiercemarkets.com/public/sites/energy/reports/globalenergyarchitecture.pdf>

Van de 105 onderzochte landen staat Nederland op de 41^e plek van landen met het beste energiesysteem. In Europa scoren alleen Italië, Bulgarije en Tsjechië slechter. Vooral op het gebied van duurzaamheid scoort Nederland matig.

Low carbon economy index 2012 - Price Waterhouse Coopers.

<http://www.pwc.nl/nl/publicaties/low-carbon-economy-index-2012.jhtml>

“Nederland presteert slechter dan de landen van de G20 als het gaat om het terugdringen van de CO₂-intensiteit. Nederland presteert op het niveau van de Verenigde Staten en India, maar blijft ver achter bij naburige landen als Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.”

ⁱⁱ Zie o.a. onderzoek van de Groene Amsterdammer ‘Nederland wordt dé fossiele energieleverancier van Europa’

<http://www.groene.nl/commentaar/2013-01-23/nederland-wordt-de-fossiele-energieleverancier-van-europa>

ⁱⁱⁱ Zie ECN-rapport ‘Spoorzoeken en wegbereiden. Een reisgids voor de energietransitie’

<http://www.ecn.nl/docs/library/report/2011/e11051.pdf>

^{iv} Zie o.a. Het rapport van het Rathenau Instituut ‘Energie in 2030’:

<http://www.rathenau.nl/publicaties/publicatie/energie-in-2030-maatschappelijke-keuzes-van-nu.html>

^v Een Smart Grid is een slim energienet door gebruik van informatietechnologie. De huidige ‘slimme meters’ laten nogal wat te wensen over. Over de baten voor Nederland: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/03/30/maatschappelijke-kosten-en-baten-van-intelligente-netten.html>